

Examenul de bacalaureat național 2020
Proba E. d)
Sociologie

Test 1

Profilul umanist din filiera teoretică.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

I. TÉTEL

(30 pont)

Írja a vizsgalapra az alábbi esetek helyes válaszának megfelelő betűt! Minden esetben csak egy helyes válasz van.

1. Az iskola a szocializációs funkciója által hozzájárul:
 - a. a szülők utánzásának a folyamata
 - b. informális nevelés
 - c. a származási családdal való azonosítási folyamata
 - d. formális nevelés
2. Az egyház:
 - a. egy kormányzati forma
 - b. egy biztonsági szervezet
 - c. a szekularizáció jelensége
 - d. egy társadalmi intézmény
3. Az NGO-k olyan szervezetek, amelyek:
 - a. a közintézmények egy non-profit alternatívájának a biztosítása
 - b. a törvényhozói hatalom birtokosai
 - c. céljuk a politikai hatalom megszerzése
 - d. kormányzati szinten szervezi, közvetíti és gyakorolja hatalmát
4. Az egyszülős család szerkezete a következő:
 - a. gyerek/gyerekek csak egy szülővel
 - b. gyerek/gyerekek és a szülők
 - c. szülők, gyerek/gyerekek és ugyanahhoz a háztartáshoz tartozó rokonok
 - d. gyerek/gyerekek nélküli házaspár
5. A szabályoktól és a normáktól való eltérés előidéz:
 - a. társadalmi problémákat
 - b. konform szocializációt
 - c. esélyegyenlőséget
 - d. társadalmi hasznosságot
6. A szegénység jelentése:
 - a. forrástöbbletet a szükségletekhez viszonyítva
 - b. elégséges forrást a szükségletekhez viszonyítva
 - c. elégségtelen forrást a szükségletekhez viszonyítva
 - d. a megélhetéshez szükséges forrásokat
7. Az oktatási intézmény jellemzője:
 - a. az egyének elsődleges szocializációjának megvalósítását
 - b. a kulturális, társadalmi reprodukciós és a szelekciós, az oktatási és a nevelési funkcióinak a teljesítését
 - c. a gazdasági rendszer fejlődésére gyakorolt befolyásolásának a hiányát
 - d. totalitárius intézmény lévén a tagjai életének a monopolizálását hivatott előmozdítani

8. Az állam jellemzője:
- a politikai hatalom gyakorlása állampolgárainak ellenőrzése céljából
 - a hatalommegosztás elvének a megsértése
 - a társadalmi kockázatok növelése az állampolgárok körében
 - a szociális védelmi programok végrehajtása, a jogok és a szabadságok biztosítása
9. Az NGO-k lehetnek:
- nonprofit egyesületek és alapítványok
 - magánvállalatok, amelyek profitot termelnek
 - vállalatok
 - kormányzati intézmények
10. Egy serdülő antiszociális viselkedésének a következménye lehet:
- a családja által nyújtott optimális védelem
 - az iskolai siker
 - a felnőttek által felajánlott erkölcsi támogatás hiánya
 - az iskola rendszabályzatának a betartása

II. TÉTEL

(30 pont)

A. A bal oldali oszlopban a korrupcióra vonatkozó fogalmakat soroltunk fel, a jobb oldali oszlopban pedig ezekre vonatkozó helyes állításokat számoztunk meg. Írja a vizsgalapra a bal oldali betűk és a jobb oldali számok közötti helyes megfeleléseket!

a. korrupció	1. Az a személy, aki bizonyos előnyök megszerzése céljából megvesztegetést, zsarolást, megfélemlítést alkalmaz.
b. korrumpáló fél	2. Az alacsony jövedelemszint miatt.
	3. A diszkrimináció rokon értelmű fogalma.
c. korrumpált fél	4. Az erkölctől, a kötelességtől, a törvénytől való eltérést jelöli.
d. korrupció oka	5. Az a személy, aki bizonyos előnyök elérése érdekében megsérti az erkölcsi normákat és a szakmai deontológiát.

12 pont

B. Olvassa el figyelmesen az alábbi szöveget:

A társadalom a szocializáció eredményeként joggal várja el az egyénektől a társadalmi szabályok betartását. Az elvárt mintának megfelelő viselkedést normálisnak tekinti, míg az elvárt szabványoktól eltérő vagy ellentmondó magatartásokat megbünteti.

Válaszoljon az alábbi kérdésekre az adott szöveg alapján:

- Fogalmazza meg a szöveg alapgondolatát. **2 pont**
- Magyarázzon meg, hozzávetőleg fél oldal terjedelemben, két olyan szociológiai fogalom közötti összefüggést, amelyre a fenti szöveg is utal. **10 pont**
- Fogalmazzon meg egy érvet, amellyel igazolja vagy cáfolja azt a feltevést, amely szerint a *fiatalkori bűnözést a kortárscsoport idézheti elő*. **3 pont**
- Mutassa be személyes nézőpontját arra a tényre vonatkozólag, hogy *a csoportok közti konfliktusok racionálisak, abban az értelemben, hogy a csoportoknak összeférhetetlen céljaik vannak és szűkös forrásokért versenyeznek*. **3 pont**

III. TÉTEL

(30 pont)

Válaszoljon az összes alábbi kérdésre:

1. Pontosítsa a *szociológiai ankét (kikérdezés)* fogalmának a jelentését. **4 pont**
2. Nevesítse az *informális csoportok* két jellemzőjét. **6 pont**
3. Emelje ki a *társadalmi csoport* és *csoporthoz való tartozás érzése* fogalmak közötti összefüggést, egy fél oldalnyi, összefüggő szövegben, melyben e fogalmat sajátos szociológiai értelemben használja. **10 pont**
4. Szemléltesse egy konkrét példával azt a módot, ahogyan egy adott *státuszhoz és szerephez sajátos kötelezettségek és jogok* kapcsolódhatnak. **4 pont**
5. Indokolja meg, megközelítőleg tíz sorban az állítást, miszerint az *eltérő birtokolt státusok közti megfeleltetés hiánya az egyén szintjén bizonytalanság érzetet vagy büntudatot idéz elő*. **6 pont**